

Nieuwe gedichten 2005

Voor het eerst verschenen op de website van de Digitale
Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren

bron

De *Nieuwe gedichten 2005* verschenen voor het eerst op de website van de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren.

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/_nie003nieu06_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

januari 2005

Over de heuvel

Over de heuvel rent een vrouw,
veert op ijswitte sportschoenen.

Ze beweegt als een astronoute
die het landschap in kaart brengt.

De lucht buigt voor haar passen.
Ze maakt een tunnel van de wind

rekt het uitzicht op en de weg
voegt zich vanzelf naar haar gang.

Een aanhangwagen vol sneeuw
rolt voor haar voeten de helling af.

Er is niemand die loopt
in onvoorspelbare richtingen.

Elk contact is een botsing
tussen gelijkmoedige grootheden.

Jan-Willem Anker

‘Over de heuvel’ zal in april verschijnen in *Inzinkingen*, de debuutbundel van Jan-Willem Anker, een uitgave van De Bezige Bij.

februari 2005

Het straatje

Kom in deze straat, de laatste straat,
en ga van huis tot huis. Kom binnen,
loop alle kamers door. De weg is smal,
het dek van zand, de gevels zijn gestut,
de panden krot verklaard. Hier wonen
goede mensen, elke stuiver wordt gespaard.

‘Dit is ons straatje, om ons heen wordt slechts
verladen en geraffineerd, hier wonen wij,
met hoofdgestel en hoofdstel aan de muur,
karpets, linoleum, een bord met spreuk
(‘Wat je omgeeft, geeft om je, ver is weg’),
met stapelbed, met slaag in het lavet.’

Aan het einde ligt een tuin, een veld,
met zonnige kantoren, rode logo's,
en een lange slingerweg door belten
naar het zure gifmeer. Stap niet uit,
ook de bewakers willen dat je keert,
ga terug naar dat verborgen straatje,
waar je aanbelt en omkranst wordt.

Co Woudsma

'Het straatje' zal deze maand verschijnen in nummer 407 van *Tirade* (jaargang 49, nr. 1).

maart 2005

kijk papa ik maak een loop

kijk papa ik maak een loop
dat spreek je uit als een vergrootglas
ik ben kwetsbaar als een lek regenjack
je hebt een hoed op die iedereen stom vindt
en of je 'm nu ophoudt of afzet
de boot is aan en niet de hoed maar de critici hebben het gedaan

ander voorbeeld ik roerde in mijn soep
en je jeremijohoe overstemde het tak van m'n pollepel
het was de tuinder die zijn tomaten bij voorbaat doordraait
omdat ie walgt van bieden en veiling
het was de overtreffende trap van slapstick
met de vermicelli in mijn kraag en bouillonspots als een ponskaart op mijn krijtpak
geef ik mijzelf aan met voorgehouden kolenschoppen
en een blik juridisch waterdicht not guilty

bij het kaarten toen we seinden
en vluchtten met de jackpot richting de kruitdampenprairie
de bezoedeling van mijn naam spoelde ik weg met spa
en de boer die volgde was tot in de wijde omtrek
houd ramen en deuren gesloten te horen

ze willen je handwarme lik op stuk bekentenissen
en druipen af als je met het schuim op de lippen een bus kaapt
ze sturen hun roodhaarigste sul voor onderhandelingen
en als je hapt boeien en boeien

Erik Jan Harmens

Dit gedicht zal begin maart verschijnen in Erik Jan Harmens tweede dichtbundel *Underperformer* bij Uitgeverij Nijgh en Van Ditmar.

april 2005

Kinderhand

Omdat ze gauw gevuld is
- het dons van een kwartel
is genoeg, een herfstblad in
de lente, een blauwe knikker
in de palm -

sprong plots iets donkerroods
hem in de ogen, een vingertop,

een snee van niets,

een net te snel langs
grote grassen strijken

en wat zich opent
is zijn ogenblik.
Het lichaam moet
gesloten blijven.

Zo was het hem beloofd.

Maar als de palm plots opengaat,
En aders even gapen,
Dan sluit een kramp
Hem in mijn hand
Totdat hij gilt.

Want bloeden doen we samen.

Stefan Hertmans

‘Kinderhand’ zal in september verschijnen in *Kaneelvingers*, de nieuwe bundel van Stefan Hertmans, bij uitgeverij De Bezige Bij.

mei 2005

In het bos

Er worden geen vragen gesteld geen suggesties
gewekt, er wordt niet geveegd maar gestreeld

eerst worden stammen van bomen gescheiden

dan bladeren van scherven, pluisjes van stof

de eenvoudige gebaren boezemen iets in
waar het klaar is, lijkt nog niets begonnen

intussen vertrokken de sprokkelaars vanzelf
boog het zoekteam zich boven een vennetje
te ver voorover en leunden de overblijvers
tegen takken die er niet meer waren

mocht wie nu nog rest de behoefte voelen
zich tegen deze schoonmaak te verzetten
hij stuit op manshoge kabouters en woelt.

Thomas Möhlmann

‘In het bos’ zal in september 2005 verschijnen in *De vloeibare jongen*, de debuutbundel van Thomas Möhlmann. De bundel komt uit bij uitgeverij Prometheus.

juni 2005

b

Met gevaar voor eigen leven
verkondigen filosofen de terugkeer van de rede,
de rede die over mij zal vaardig worden...

Ik klop op een deur,
hoe vaak is hij niet opengegaan,
werden vermoedens geen tranen en ondraaglijk ongeduld?

Ik denk zoïets als:
mijn moeder daarentegen werd door honden verscheurd,
toen zij op een ochtend met een wasmand naar buiten kwam.

De b is kil, dik en onverschillig,
ik moet denken aan een bepaald soort regen
uit een bepaald soort grijze en laaghangende hemel
en aan kleine, mismaakte engelen
en een tot stikkens toe benauwde god
op een ijzeren hobbelpaard,

maar ik wil niet denken,
ik wil weten,
ik wil weten hoe ik mij omdraai
en wegga
en binnen de kortste keren mijn verstand verlies.

Toon Tellegen

'b' zal in september verschijnen in Toon Tellegens nieuwe dichtbundel ...mnopq...,
bij Uitgeverij Em. Querido.

juli / augustus 2005

Mama, waar heb jij het geluk

Mama, waar heb jij het geluk
gelaten? Ik had het hier
neergelegd en nou is het weg!

*Je zult het wel ergens hebben laten
slingeren of het is gestolen of
misschien per ongeluk weggegooid.*

Wie zou mijn geluk willen stelen?
Wie niet?

Ted van Lieshout

Dit gedicht zal worden opgenomen in *Mama waar heb je het geluk gelaten*, een
nieuwe bundel gedichten van Ted van Lieshout, die in september zal verschijnen bij
Uitgeverij Leopold.

september 2005

Steven! (fragment)

1.

[...]

Zo zag Steven schimmen eerst: het vitriool

Der wijzen en het uiterst vluchtige

Harmoniak, de hermetische meidauw in

Dat niet aflatende gevang van hemel-

Koepel, hersenpan: het destilleerglas.

En pas later in die schimmen spoken

Toen hij ze najagen ging, zoals een kind

Geneigd is zijn eigen schaduw voorbij

Te willen lopen en, zichzelf schaduwend,

Over eigen schijnbewegingen struikelt.

Onbegrijpelijk werd zo wat letterlijk

Onvatbaar was, en het onvatbare,

Opgevat als ding, ook weer ter zijde

Geschoven. Voor wie U aan wilde raken

Zou U wijken en kromtrekken tot halve

Cirkelboog, zich tot arcade boven hem

Verheffen en tot enge poort verworden

Wanneer hij erdoorheen wilde gaan. Was het

Daarom dat U, moeder, mater, zich zo

Makkelijk materialiseren liet

In de negatie en dat men zich van U

Had afgekeerd uit wrevel nooit de hand

Te zullen leggen op datgene waar men

Met het verstand slechts bij kan? Of was het,

Wat het ook was dat men zich verwaardigde

Over U te denken, ongenaakbaar

In uw licht, het denken zelf dat tekortschoot

En, door U te negeren, hoogmoedig

Gecompenseerd moest worden? Voor aandacht

Van wat de meesten het allerdierbaarst is,

Hebben velen geen groter dwaasheid begaan,

Dan zij die ten overstaan van U zich

Zó onsterfelijk maakten, of het moet

De arme Steven zijn, die boog, terwijl

Hij in uw achting stijgen wilde. Behoed

Behalve hem ook mij daarvoor. Geen houding

Past de mens die recht doet aan de rol die

U hem toebedeelt. Een denkend riet is hij,

Dat buigt en beeft en ondanks uw verfijnde

Embouchure aan uw lippen niet dat

Hooggestemde lied ontsteelt, maar wuivend

In de wind een fluittoon produceerde. Niet

Wetende wat het is dat hem bespeelt.

[...]

René Huigen

Dit is een fragment uit *Steven! Een gedicht*, een episch werk van René Huigen, dat dit najaar bij Uitgeverij De Bezige Bij zal verschijnen.

oktober 2005

Hittegolf 2

1.

ben je bereid te bloeden
met je huid van berkenhout
en je wervels aan de muur?

kan je nog splijten
tot houtskool en nacht
nu haar bed als een netel
een lucifer wacht?

hoe je stapels laat staan
en pakhuizen ontziet
hoe je met één veeg niet
het nachtkastje wreekt

wij verstaan dit niet
windstil is de zomer
en slapeloos het gloren
was de winter dan een ander gewas?

een hotelkamer
een plein vol plassen
spijt, even
onmisbaar als het ontbijt

David Van Reybrouck

Bovenstaand gedicht is het eerste uit de zevendelige cyclus 'Hittegolf 2', die zal worden opgenomen in het eerstvolgende nummer van *DWB* (2005/5-6, december). Het gaat om een feestelijk dubbelnummer naar aanleiding van het honderdvijftigjarig bestaan van het tijdschrift (www.dwb.be).

november 2005

Een gracht, waar eend en waterhoen

Een gracht, waar eend en waterhoen
voortdurend watertrappen
om voort te gaan, niet om te drijven
zoals de watervreemde mens.

Als zij vooruitgaan
maken zij een dubbelspoor
van kleine kolken,
en boegwater als de verticale
doorsnee van een pannendak,
negentig graden omgeklapt.

L.Th. Lehmann

Dit gedicht zal verschijnen in de eerstvolgende bundel van L.Th. Lehmann, bij Uitgeverij De Bezige Bij.

december 2005

Krekellyriek op het dorpskerkhof

Campagnol Lucien, zeg maar Lucien Kokkerd (zeg maar niets... Priemt daar niet zijn puntneus achter de hoek vandaan waar hij zijn adem inhoudt?), Lucien dus, die Lucien, ligt ook onder de zoden. Soms steekt tussen de zerken iets naaldscherps onder arduin of marmer uit; dan fezelen de doden: 'Dat is 'm, 't is Lucien! Je weet wel: Lucien Kokkerd! Hij heeft geen rust voor hij erachter komt wat al dat dorpsvolk hier ligt uit te spoken. Doe of je hem niet ziet, en geen kwaad woord over de burenl'

Trinquecoste, Romain voor wie hem beter kent, houdt tot op het kerkhof even koppig uitverkoop: *Alles moet weg!* Hij is zo ongedurig, vindt geen vrede vóór de hele bups de deur uit is: gebreide truitjes, van het wachten op een klant verschoten, speeltjes waar sinds jaar en dag alleen de houtmaden mee spelen, de roerzeef die dat hevig middaglicht moet zeven, een knuffelbeest voor peuters uit een tijd die mét geschiedenis en al is opgeruimd, één paar espadrilles, weggelopen uit *La Grande Vadrouille* met Bourvil, die cactusachtige waar men gerust een blad van af mag knippen - stop het in een pot vol magere aarde en het spul schiet uit...

Troulat, Pierrette, die Gasconse kwebbelkont die ook onder de grond haar draai niet vinden kan, meldt dat de klanten staan te dringen in de straat, net nu de winkel is gesloten wegens overlijden. Ach, was Romain een blad, een stek van eigen cactus, hij schoot geen wortel in gewijde akkergrond maar bleef gedijen in die aardse schraalte!

Escabasse Nadine, met haar meisjesnaam Bottemanne, doet nog een rondgang met haar maaivoeten. Ze heeft een geldtas vol facturen, nog niet getekend voor voldaan (hoe groter praler, hoe kwader de betaler!). Pand neemt ze niet, geen vingerkootje, nee, geen knekel; zij komt ontvangen wat men haar man verschuldigd is: Escabasse Marcel, bij leven doodbidder. Hoe vindt hij rust voor zijn ziel tussen al dat marmer dat hier staat te glanzen op de pof?

Calmejane Gisèle houdt zich spitsmuisstil; in haar nieuwe stulp hier is het ook geen leven... De burenl zijn wel wijzer dan dat ze nog maar eens, als de burgemeester, na vruchteloos aankloppen

aan dodemans deur, om de brandwacht roepen,
vragen om een jakobs ladder, de blinden open-
breken, een hemelruit inslaan, voor de doven
preken, dat Calmejane Gisèle - als antwoord
op haar naam: Gisèle Pradat - nóg een keer
van *kiekeboe!* kan doen.

Maïté Vigouroux hompelt als een zombie
rond, ze waagt zich maar eens buiten huis,
die kluis waarin ze levend werd begraven
omdat ze, eigenzinnig, kippig, het ei wou
én het kuiken én die vreemde haan. Maïté
verrijst als zus van Lazarus, bij elke stap
is 't of ze valt en nooit meer op zal staan.

Dorpsmuzenzoon Peire Lagarrigue keert weer
tot stof voor een nieuw krekellied
uit as van troubadours en dwaalgeesten
in de keerzang van de eeuwen,
met een mond vol stomme e's
en in zijn Frans de discant van Oc.

Ginds rust Durut Arsène, hij ligt er in een plooi
die niemand glad kan strijken; bij leven liep hij al,
zijn kop op zijn knieën, zich een weg te knippen
als een heggenschaar, met twinkelloogjes
onder eigen romp omhoog- en rondspiedend,
met z'n stokbrood op pad naar de meisjes
uit jongere jaren toen hij nog kaarsrecht
achter ze aan liep, achter z'n snikkel, achter
al die meiden die hem deden buigen en die
hij liet dansen: Arsène en Madeleine, Arsène
en Marie-Reine, Arsène die in scène
zet wie hij wil zijn: Don Juan Arsène
(al die ogen in zijn rug doen pijn).

Daar pijpt Magere Hein en Durut Arsène
walst nu met zijn zeis, hij ligt al dubbel -
geheel in zijn eentje -, hij lacht nog,
maar groen, onder het gazon.

Stefaan van den Bremt

‘Krekellyriek op het dorpskerkhof’ zal verschijnen in het eerstvolgende nummer van
De Brakke Hond (De Brakke Hond 89)